

# شیوع و عوامل مؤثر بر حوادث رانندگی در نیروی زمینی سپاه پاسداران در تهران

رضا توکلی<sup>۱\*</sup>، Ph.D.، هرمز سنائی نسب<sup>۲\*\*\*</sup>، M.Sc.

آدرس مکاتبه: \* دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج) - دانشکده بهداشت - گروه آموزش بهداشت - تهران - ایران

\*\* دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج) - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی - تهران - ایران

تاریخ اعلام وصول: ۱۳۸۵/۱۰/۱۰ تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۱۳۸۶/۳/۱۹ تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۱۳۸۶/۳/۲۲

## خلاصه

**مقدمه:** بنا بر آمار WHO سالانه در جهان ۱/۲ میلیون نفر به علت حوادث رانندگی جان خود را از دست می‌دهند و بین ۵۰-۲۰ میلیون نفر نیز دچار آسیب و ناتوانی می‌شوند. به طور کلی بیش از ۹۰ درصد تمام مرگ‌های جاده‌ای در کشورهای پایین و متوسط روی می‌دهد. پیش‌بینی می‌شود بر خلاف کشورهای پیشرفته که روند کاهشی در تصادفات دارند، کشورهای در حال توسعه با افزایش حدود ۶۵ درصدی حوادث رانندگی در دو دهه آینده مواجه شوند. در ایران نیز علی‌رغم تلاش‌های انجام شده، آمار مرگ ناشی از تصادفات افزایش داشته است و سازمان‌های نظامی نیز از این امر مستثنی نیستند.

**مواد و روش کار:** این مطالعه از نوع پژوهش‌های توصیفی است که به روش مقطعی انجام شده است. جامعه مورد مطالعه، کل پرونده‌های ثبت شده موجود و در دسترس تصادفات در مقرهای تابعه نیروی زمینی سپاه تهران به تعداد ۱۹۷ مورد می‌باشد. اطلاعات از طریق پرسشنامه محقق ساخته، پس از تعیین اعتبار علمی آن به روش روایی محتوا، گردآوری شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS انجام شد.

**نتایج:** بر اساس یافته‌های بررسی، از ۱۹۷ پرونده موجود، ۳۲/۵ درصد مربوط به پرسنل رسمی، ۴۵/۷ درصد مربوط پرسنل وظیفه و بقیه مربوط به نیروهای قراردادی و روزمزد بود. محل رخ دادن ۲۶/۹ درصد تصادفات در داخل مقرها، ۳۲/۵ درصد داخل شهر، ۱۲/۲ درصد بین شهری و بقیه نامشخص بوده است. ۶۷/۹ درصد رانندگان با عضویت رسمی، ۷۵/۶ درصد رانندگان با عضویت وظیفه و ۷۶/۹ درصد رانندگان با عضویت قراردادی و روزمزد، مقصر حادثه بوده‌اند؛ رانندگان با تحصیلات پایین‌تر از دیپلم موارد تصادف بیشتری نسبت به رانندگان دارای تحصیلات دیپلم و بالاتر داشته‌اند ( $P < 0.01$ ).

**بحث و نتیجه‌گیری:** نتایج نشان می‌دهد که استفاده از رانندگان با عضویت رسمی و با سطح سواد دیپلم و بالاتر، موجب کاهش تصادفات به دلیل رعایت قوانین و مقررات رانندگی می‌شود. بنابراین بر اساس اطلاعات به دست آمده، به منظور کاهش خسارتهای مختلف جانی و مالی، مناسب‌تر است به جای استفاده از رانندگان وظیفه، قراردادی و روزمزد، تا حد امکان، از رانندگان با عضویت رسمی و متأهل استفاده شود.

**واژگان کلیدی:** حوادث، رانندگی، نیروی نظامی، نیروی زمینی.

## مقدمه

زیر ۴۰ سال و سومین علت آن در میان تمام گروه‌های سنی می‌باشد (در کشور ما دومین علت)، نه تنها باعث کشتار انسانهای

سوانح و حوادث رانندگی که نخستین علت مرگ و میر در سنین